

© Ventil 15(2009)2. Tiskano v Sloveniji. Vse pravice pridržane.
© Ventil 15(2009)2. Printed in Slovenia. All rights reserved.

Impresum

Internet:
http://www.fs.uni-lj.si/ventil/

e-mail:
ventil@fs.uni-lj.si

ISSN 1318-7279
UDK 62-82 + 62-85 + 62-31-33 + 681.523 (497.12)

VENTIL – revija za fluidno tehniko, avtomatizacijo in mehatroniko
– Journal for Fluid Power, Automation and Mechatronics

Letnik	15	Volume
Letnica	2009	Year
Številka	2	Number

Revija je skupno glasilo Slovenskega društva za fluidno tehniko in Fluidne tehnike pri Združenju kovinske industrije Gospodarske zbornice Slovenije. Izhaja šestkrat letno.

Ustanoviteljica:
SDFIT in GZS – ZKI-FT

Izdajatelj:
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo

Glavni in odgovorni urednik:
prof. dr. Janez TUŠEK

Pomočnik urednika:
mag. Anton STUŠEK

Tehnični urednik:
Roman PUTRIH

Znanstveno-strokovni svet:
doc. dr. Maja ATANASIJEVIČ-KUNC, FE Ljubljana
izr. prof. dr. Ivan BAJSIČ, FS Ljubljana
doc. dr. Andrej BOMBAC, FS Ljubljana
izr. prof. dr. Peter BUTALA, FS Ljubljana
prof. dr. Aleksander CZINKI, Fachhochschule
Aschaffenburg, ZR Nemčija
doc. dr. Edvard DETIČEK, FS Maribor
izr. prof. dr. Janez DIACI, Univerza v Zagrebu, Hrvaška
prof. dr. Jože DUHOVNIK, FS Ljubljana
doc. dr. Niko HERAKOVIČ, FS Ljubljana
mag. Franc JEROMEN, GZS – ZKI-FT
doc. dr. Roman KAMNIK, FE Ljubljana
prof. dr. Peter KOPACEK, TU Dunaj, Avstrija
mag. Milan KOPAC, KLADIVAR Žiri
doc. dr. Darko LOVREC, FS Maribor
izr. prof. dr. Santiago T. PUENTE MÉNDEZ, University of
Alicante, Španija
prof. dr. Hubertus MURRENHOFF, RWTH Aachen,
ZR Nemčija
prof. dr. Takayoshi MUTO, Gifu University, Japonska
prof. dr. Gorko NIKOLIĆ, Univerza v Zagrebu, Hrvaška
izr. prof. dr. Dragica NOE, FS Ljubljana
doc. dr. Jože PEZDIRNIK, FS Ljubljana
Martin PIVK, univ. dipl. inž., Šola za strojništvo,
Škofja Loka
izr. prof. dr. Alojz SLUGA, FS Ljubljana
prof. dr. Brane SIROK, FS Ljubljana
prof. dr. Janez TUŠEK, FS Ljubljana
prof. dr. Hironao YAMADA, Gifu University, Japonska

Oblikovanje naslovnice:
Miloš NAROBÉ

Oblikovanje oglasov:
Barbara KODRÚN

Lektoriranje:
Marjeta HUMAR, prof.; Paul McGuinness

Računalniška obdelava in grafična priprava za tisk:
LITTERA PICTA, d. o. o., Ljubljana

Tisk:
LITTERA PICTA, d. o. o., Ljubljana

Marketing in distribucija:
Roman PUTRIH

Naslov izdajatelja in uredništva:
UL, Fakulteta za strojništvo – Uredništvo revije VENTIL
Aškerčeva 6, POB 394, 1000 Ljubljana
Telefon: + (0) 1 4771-704, faks: + (0) 1 2518-567 in
+ (0) 1 4771-772

Naklada:
2 000 izvodov

Cena:
4,00 EUR – letna naročnina 24,00 EUR

Revijo sofinancira Javna agencija za knjigo Republike
Slovenije (JAKRS)

Revija Ventil je indeksirana v podatkovni bazi INSPEC.

Na podlagi 25. člena Zakona o davku na dodano
vrednost spada revija med izdelke, za katere se plačuje
8,5-odstotni davek na dodano vrednost.

Kako ohraniti znanje zaposlenih v podjetjih, ki jim grozi likvidacija

Pogostokrat slišimo, da je gospodarska in finančna kriza priložnost. Tako govorijo predvsem politiki in redkeje gospodarstveniki. Redki pa bolj natančno pojasnijo, kakšno priložnost imajo v mislih. Če pri takih izjavah mislijo na nove ali izboljšane proizvode, nove storitve z višjo dodano vrednostjo, je to odlično razmišljanje in je pohvale vredno. Če pri tem špekulirajo in mislijo, da bodo nekatera konkurenčna podjetja propadla in njim prepustila trg, je razmišljanje nekoliko lahkomišelnost, naivno in v popolnosti negotovo. Nekateri pa prav gotovo ob tej izjavi razmišljajo, da se bodo v času krize rešili nekaterih nezaželenih sodelavcev in zmanjšali število zaposlenih. Takšno razmišljanje in delovanje ni moralno in ni v skladu z delovanjem uspešnega podjetnika.

Pa pogledjmo nekaj primerov iz naših podjetij, ki jih je zajela gospodarska kriza in zaradi tega odpuščajo zaposlene. O njih poročajo sredstva javnega obveščanja. Na primer ob zaprtju podjetja STS v Mariboru, ki je bilo edino slovensko podjetje za izdelavo novih tirnih vozil, bodo vsi zaposleni odpuščeni. Ogromno tehničnega znanja s področja izdelovalnih tehnologij, materialov, varilstva, mehatronike in drugega strojništva bo z odpustitvijo zaposlenih šlo v pozabo. Verjetno o tem ne razmišlja lastnik, niti bivši zaposleni, še manj pa država. Te dni prav tako slišimo za težave podjetja LTH, d. o. o., v Škofji Loki, ki je sposobno izdelati najrazličnejše najkvalitetnejše hladilne omare in hladilne skrinje. Podobno nekateri mediji poročajo, da bo Gostol - Gopan, d. o. o., iz Nove Gorice odpustil tretjino svojih zaposlenih. V velikih težavah so še druga podjetja s tehničnega področja, ki jih razmere na trgu silijo k odpuščanju delavcev. Vsa prej naštetja podjetja so obstajala več desetletij, zaposleni so v njih vsak dan pridobivali izkušnje in nova znanja. Kaj pa zdaj?

Pri vseh težavah v podjetjih tehnične stroke nastopi najpomembnejše vprašanje, ki ga v naših medijih praktično ne zasledimo, ne slišimo ne od novinarjev ne od politikov. Vprašanje je, kako ohraniti znanje, ki so ga ljudje v določenih podjetjih pridobili z izkušnjami po več desetletjih dela na konkretnih projektih, na razvoju tehnologij, storitev in izdelkov. Prav gotovo odgovor ni lahek. Če ne bomo o takih vprašanjih razmišljali, tudi do odgovora ne bomo prišli. Kdo je sploh odgovoren in zadolžen za ta neprecenljiva znanja in praktične izkušnje, ki jih imajo ljudje v podjetjih? Ali je to lastnik, ali širša skupnost, ali država? Po naši oceni je to v prvi vrsti lastnik. Kaj pa, če on zavestno ta znanja prikriva ali celo uničuje, da ne pridejo do konkurence? Do neke mere bi mogla biti za to odgovorna država. To je kapital države, ki ga lahko izkoriščajo in uporabljajo nove generacije. Če za to ni odgovorna država oziroma vlada, potem je ne potrebujemo. To je osnovna in najpomembnejša dolžnost države.

Zanimivo je, kako lahko se politiki pri nas in v drugih državah, ki so v finančni krizi, odločajo za pomoč finančnemu sektorju, obljublajo in delijo milijarde dolarjev za sanacijo bank in raznih finančnih ustanov. Ko pa gre za podjetja, so ti politiki mnogo previdnejši, počasi se odločajo, mnogo težje sežejo v mošnjiček in zelo hitro govorijo o protekcionizmu, o neodvisnosti gospodarstva, o odgovornosti lastnikov, prisilnih poravnava in stečajih.

V podjetjih, ki imajo kakovostno proizvodnjo in so trenutno v težavah, je treba poskrbeti za arhive, načrte, tehnično dokumentacijo, za razne izdelovalne tehnologije, konstrukcije, popise procesov in podobno. Ali je mogoče, da v Sloveniji ne bomo nikoli več izdelovali tirnih vozil, kot jih je izdelovalo mariborsko podjetje, ali pa opreme za peko kruha, kot jo že vrsto desetletij izdeluje podjetje Gostol - Gopan, d. o. o., v Novi Gorici, ali pa hladilnih omar, kot jih izdeluje LTH, d. o. o., v Škofji Loki?

Ali bi bila državna pomoč tem podjetjem, da obdržijo minimalno proizvodnjo, res katastrofa in metanje denarja v prazno? Po naši oceni ne. Država naj takšna podjetja kupi, ponovno zažene minimalno proizvodnjo in ko bo kriza mimo, naj jih proda po tržni ceni. Če je vlada sposobna, bo to naredila, če pa ni, je pač ne potrebujemo. Takšni primeri reševanja podjetij so iz zgodovine poznani v širšem zahodnem svetu. Potrebno bi jih bilo le posnemati in mogoče nekoliko prilagoditi našim razmeram.

Janez Tušek